

Till

Fullmäktiges presidium

Revision i delägda företag och organisationer

1 Bakgrund

Samverkan mellan kommuner och landsting kan ske i flera former, bland annat genom gemensamma nämnder, kommunalförbund, finansiella samordningsförbund, delägda företag och organisationer.

På SKLs Demokratidag 2018 berättades att SKL ska inleda ett systematiskt arbete med att utveckla modeller för långsiktiga hållbara relationer mellan, kommuner, landsting och regioner samt civilsamhällets ideella och idéburna organisationer utifrån att dessa utgör en tredje sektor vid sidan om den kommunala organisationen och aktörerna på olika marknader.

Den kunskap som finns idag om samverkan i olika former visar att ägarstyrningen ofta är svag och kunskapen om kommunens krav på bolagen, särskilt de delägda, är ofta låg.

Förutsättningarna för att driva en aktiv lekmannarevision eller förtroendevald revision i företag och organisationer är ofta svåra. Detta beror delvis på att samverkan mellan lekmannarevisorer från flera kommuner i ett gemensamt delägt företag/organisation är oreglerat. Delvis är också finansieringen otillräcklig vilket försvårar för revisorerna att bedriva en tillräcklig verksamhet.

Formerna för dialog mellan de olika samverkande kommunernas revisorer är ofta oreglerad, inte minst vid ansvarsprövningen.

2 Syfte

Syftet med denna skrivelse är att bringa tydlig ordning för hur lekmannarevisorer och förtroendevalda revisorer ska utföra sitt uppdrag i delägda företag och organisationer genom samverkan med kommuner och landsting.

3 Förutsättningar för att driva en aktiv lekmannarevision/förtroendevald revision i delägda företag och organisationer

3.1 *Kommunalförbund*

Förbund med direktion:

Inför mandatperioden 2015-2018 valde Eksjö kommun förtroendevalda revisorer till Höglandsförbundet enligt samverkansavtal. Av kommunallagen 9 kap 6 § p.5 och 12 § 2 st ska förbundsordningen i ett kommunalförbund med direktion ange hur revisorer ska utses och revisorer väljs enligt vad som anges i förbundsordningen.

Kommunrevisionen

Utsedda revisorerna ska lämna en särskild revisionsberättelse till var och en av förbundsmedlemmarnas fullmäktige, 9 kap 13 §. Om förbundsdirektionen tillsatt en eller flera nämnder, ska revisorerna lämna en särskild revisionsberättelse till förbundsdirektionen, 9 kap 14 §.

Höglandsförbundet har bildats i samverkan med Aneby, Vetlanda, Nässjö, Sävsjö och Eksjö. Av förbundsordningen anges hur revisorerna utses. Eksjö kommuns revisorer ansvarar för upphandling av sakkunniga biträdet.

Kommunalförbundet Mediacenter Jönköpings län har bildats i samverkan med Aneby, Eksjö, Gislaved, Gnosjö, Habo, Jönköping, Mullsjö, Nässjö, Sävsjö, Tranås, Vaggeryd, Vetlanda och Värnamo kommun. Av förbundsordningen anges att revisorer som hämtas ur kretsen revisorer i respektive kommun. Enligt nuvarande överenskommelse är det Jönköping och Nässjö kommun som utser revisorer i förbundet.

Eksjö kommuns förslag: att nuvarande ordning av val av revisorer i förbundsordningen i Höglandsförbundet och Kommunalförbundet Mediacenter Jönköpings län kvarstår.

3.2 *Gemensam nämnd*

Enligt kommunallagen 9 kap 34 § ska en gemensam nämnd granskas av revisorerna i var och en av de samverkande kommunerna eller landstingen.

Fråga om ansvarsfrihet och anmärkning för en gemensam nämnd ska prövas av fullmäktige i var och en av de samverkande kommunerna eller landstingen.

Nuvarande nämnder i samverkan: Överförmyndarnämnden tillsammans med Aneby kommun.

Från och med 2019-01-01 ny nämnd i samverkan: Överförmyndarnämnd tillsammans med Aneby, Nässjö, Sävsjö och Vetlanda kommuner.

Eksjö kommuns förslag: samordnad revision bör ske årligen mellan samverkande kommuner för att revisionen skall ske effektivt och undvika femdubbla revisionsinsatser, dock är respektive kommuns revisorer ansvariga för ansvarsprövningen till respektive fullmäktige. Förslagsvis kan samma revisorer som granskar Höglandsförbundet även ta ansvar för granskning av överförmyndarnämnden. Eksjö kommuns revisorer ansvarar för upphandling av sakkunniga biträdet.

3.3 *Delägda bolag*

Enligt kommunallagen 10 kap 4 § får fullmäktige besluta om att lämna över skötseln av en kommunal angelägenhet till ett delägt kommunalt bolag under förutsättning att fullmäktige fastställer det kommunala ändamålet med verksamheten och de kommunala befogenheterna utgör ram för verksamheten i bolagsordningen, utser ledamöter i rimlig proportion till ägarandel, verksamhetens art och omständigheterna i övrigt samt utser minst en lekmannarevisor. Fullmäktige ska verka för att allmänheten ska ha rätt att ta del av handlingar hos det delägda bolaget. Valet av lekmannarevisorer ska framgå av bolagsordning, delägaravtal och ev. stadgar.

Fullmäktige utser lekmannarevisorer till bolaget, 10 kap 4-5 § och 12 kap 4 §.

Kommunrevisionen

Nuvarande delägda bolag i samverkan med andra kommuner genom Eksjö Stadshus AB samt DB Eksjö Energi AB: Erikshester Vindpark AB (25 %), Smålands Bredband AB (25 %), Norra Smålands Energi AB (15 %) samt dess dotterbolag Luftbolaget i Topperyd AB.

Nuvarande delägda bolag i samverkan med näringslivet: Eksjö Fordonsutbildning AB (40 %), Näringslivsbolaget eksjö.nu AB (50 %), Fastighetsbolaget Itolv AB (35 %), via Eksjö Industribyggnads AB ägs Skruven Fastighetsbolag i Mariannelund AB (40 %).

Eksjö kommuns förslag: att lekmannarevisorer i delägda bolag utses för två år i sänder av de fullmäktigeförsamlingar som är delägare och som biträds av det sakkunniga biträdet som biträder kommunens revisorer i aktuell kommun.

Att *en* lekmannarevisor utses för mandatperioden i följande delägda bolag med näringslivet: Eksjö Fordonsutbildning AB (40 %), Näringslivsbolaget eksjö.nu AB (50 %), Fastighetsbolaget Itolv AB (35 %), Skruven Fastighetsbolag i Mariannelund AB (40 %).

3.4 *Stiftelser och föreningar*

Enligt kommunallagen 10 kap 6 § kan fullmäktige besluta om att bilda en stiftelse ensam för en kommunal angelägenhet. Fullmäktige ska utse minst en revisor i en sådan stiftelse enligt 10 kap 6 § och 12 kap 4 §. En stiftelse som kommunen bildat kan tillsammans med annan kommun eller landsting bilda en förening och då gäller samma regler om ändamål m.m. som för delägda bolag. Bolagsordning kallas istället stadgar.

Nuvarande stiftelser som bildats i samverkan med länsstyrelse/landsting/museum: Stiftelsen Aschanska Gården som bildats i samverkan med Länsmuseum/Länsstyrelsen

Nuvarande föreningar som bildats i samverkan med privata företag och organisationer: Emilkraften i Mariannelund Ek förening och Eksjö stadsutveckling ekonomisk förening.

Eksjö kommuns förslag:

att kommunfullmäktige utser en revisor i stiftelse som bildats i samverkan med länsstyrelse/landsting/museum som utser auktoriserad revisor.

att kommunfullmäktige utser en revisor i förening som bildats i samverkan med privata företag och organisationer. Samordnad revision bör ske årligen mellan samverkande för att revisionen skall ske effektivt och undvika dubbla revisionsinsatser. Eksjö kommuns revisorer kan ansvara för att samordning sker genom överenskommelse.

att valda revisorer har rätt att anlita sakkunnigt biträde.

4 Förslag till beslut i nuvarande samverkansformer

För att tydliggöra de förtroendevalda revisorernas uppgifter genom lekmannarevision och förtroendevald revision i samverkande organ föreslår kommunrevisionen att fullmäktige i Eksjö kommun inleder förhandlingar om samarbete enligt följande:

1. Kommunalförbund med direktion:
  - a. att fullmäktige i Eksjö kommun beslutar om att välja revisorer enligt nuvarande ordning i förbundsordningen i Höglandsförbundet och Kommunalförbundet Mediacyter Jönköpings län ska fortsätta att gälla.
  - b. att valet av revisorer sker enligt överenskommelse med medlemmarna.
  - c. att det är fullmäktige i Eksjö kommun som väljer två revisorer till Höglandsförbundet. Valet ska föregås av samråd med övriga medlemmar enligt rullande schema. Detta bör framgå enligt nytt samverkansavtal för mandatperioden 2019-2022.
  - d. att valda revisorer ansvarar för att meddela respektive kommuns revisorer utfallet av genomförd granskning i samband med den årliga ansvarsprövningen i respektive kommun.
  - e. att Eksjö kommuns revisorer ansvarar för upphandling av sakkunnigt biträde.

2. Gemensam nämnd:
  - a. att fullmäktige i Eksjö kommun väljer två revisor i Överförmyndarnämnden enligt samma princip som för Höglandsförbundet.
  - b. att valet av revisorer är samma som i Höglandsförbundet och valet ska föregås av samråd med övriga medlemmar enligt rullande schema. Detta bör framgå enligt nytt samverkansavtal för mandatperioden 2019-2022.
  - c. att valda revisorer ansvarar för att meddela respektive kommuns revisorer utfallet av genomförd granskning i samband med den årliga ansvarsprövningen i respektive kommunrevision vars revisionsberättelse ska innehålla uttalande om den gemensamma nämnden.
  - d. att Eksjö kommuns revisorer ansvarar för upphandling av sakkunnigt biträde.

3. Delägda bolag:
  - a. att en lekmannarevisor utses för två år i sänder av de fullmäktigeförsamlingar som är delägare i följande bolag som i Eksjö kommun ägs genom Eksjö Stadshus AB och DB Eksjö Energi AB: Erikshester Vindpark AB (25 %), Smålands Bredband AB (25 %) och Norra Smålands Energi AB (15 %) samt dess dotterbolag Luftbolaget i Topperyd AB (100 %).
  - b. att valet i delägda bolag sker i respektive fullmäktige vert annat år enligt överenskommelse och lekmannarevisorerna biträds av det sakkunniga biträdet som biträder kommunens revisorer i aktuell kommun.
  - c. att en lekmannarevisor utses för mandatperioden i följande delägda bolag med näringslivet: Eksjö Fordonsutbildning AB (40 %), Näringslivsbolaget eksjö.nu AB (50 %), Fastighetsbolaget Itolv AB (35 %), Skruven Fastighetsbolag i Mariannelund AB (40 %) via Eksjö Industribyggnad AB.

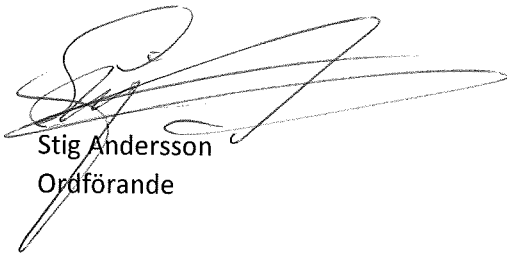
4. Stiftelser och föreningar i samverkan:

- a. att fullmäktige i Eksjö kommun utser en förtroendevald revisor i Stiftelsen Aschanska Gården
- b. att fullmäktige i Eksjö kommun utser en revisor i Emilkraften i Mariannelund Ek förening med skyldighet att använda sakkunnigt biträde.
- c. att fullmäktige i Eksjö kommun utser en revisor eller särskild granskning i Eksjö stadsutveckling ekonomisk förening med skyldighet att använda sakkunnigt biträde.

5. Samordnad tidsplan

- a. att fullmäktige i Eksjö kommun beslutar att kommunens revisorer ansvarar för att upprätta en samordnad tidsplan som delges fullmäktige årligen i början året.
- b. att detta samordningsansvar skrivs in i kommunrevisionens arbetsordning.

Eksjö, den 25 oktober 2018

Stig Andersson
Ordförande

Per Ihse
Vice ordförande